Zaterdag 14 October 1944. DAGBLAD 61ste Jaargang No. 4334

AMIGOE DI CURAÇAO

KOOPT STEEDS BIJ Meubel Etalage | Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden 3 gld.; Suriname en het buitenland 3,50 gld.. | Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Redactie-adres: Consciëntiesteeg 27, telef. 1858; Postbus 80, Willemstad. | Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad, N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38. | Kantoor benodigdheden GENERAL OFFICE SUPPLY

Schiphol, Maasbrug Roermond, Spoorlijn Venlo, vernield.

Minister Goedhart schorst de Hoge Raad.

Aken wordt huis voor huis opgeruimd.

Nieuwe Braziliaanse troepen landen in Italië.

KORFOE GEEFT ZICH OVER.

HET COMMUNIQUÉ VAN WEST-EUROPA.

„Ten Noorden van het Leopoldkanaal hebben de geallieerde troepen voortgang gemaakt ten Zuiden van Biervliet. Het bruggenhoofd over het kanaal is wat vergroot. Vliegtuigen hebben de aanvallen op de kanonstellingen en versterkingen van Breskens voortgezet. Op Zuid-Beveland wordt zwaar gevochten. Een plaatselijke tegenaanval van den vijand ten Zuid-Oosten van 's-Hertogenbosch werd teruggeslagen. Middelzware bommenwerpers hebben de stations van Utrecht en Amersfoort aangevallen.

Ten Zuiden van Overloon kwamen wij anderhalve kilometer vooruit, hoewel de bossen hier belemmeren doordat zij de tegenstand sterker maken. Lichte bommenwerpers hebben ons hier geholpen door de spoorlijn hier, die naar de brug van Venlo loopt, te vernietigen. Het Westelijke hoofd van de Maasbrug in Roermond werd ook vernield.

Onze troepen moeten zich van huis tot huis verder vechten in de Noordoostelijke wijk van Aken. Gevechtsbommenwerpers zetten hun aanvallen op Aken voort. Ook vielen zij spoorwegverbindingen in deze sector aan.

Onze luchtmacht heeft 18 vijandelijke vliegtuigen neergeschoten. Zelf verloren wij er 8. Ten Noorden van Bardenberg hebben de Duitsers versterkingen gekregen, waardoor zij hun druk konden verzwaren. Toch wisten wij verschillende tegenaanvallen door onze vliegtuigen en het grove geschut ten Zuiden van Kohlscheit en Warselen af te ketsen. Onze troepen rukken langzaam maar zeker voort tegen de zware weerstand zowel van vaste als rijdende kanonnen en tanks. In het bos van Hurtgen bij Germeter maken wij langzaam voortgang op grond die wij hier verloren hebben, te herwinnen.

Vier kilometer ten Zuid-Westen van Germeter is enige voortgang gemaakt. Kazematten werden uiteen geschoten. De bruggen bij Mayen (ten Westen van Koblenz) en te Euskirchen werden aangevallen. Een middelzware bommenwerper wordt vermist. Gevechtsbommenwerpers hebben de spoorwegen en verbindingspunten in West-Duitsland aangevallen.

Beoosten Nancy zijn wij doorgedrongen in het bos van Parroy. Driekwart van het bos is nu ontdaan van Duitsers. In de bocht van de rivier de Moselotte kwamen wij vooruit. Wij kwamen moeilijk terrein tot in de omstreken van Cornimont. Bij Le Thillot handhaven wij onze druk. Elders in de Vogezen bleef onze actie beperkt. Het bleef bij kanonvuur en patrouillewerk" (Geallieerde hoofdkwartier, (AP) 14.10).

DE STRIJD OM AKEN.

Soldaten van Luitenant Generaal Courtney Hodges eerste leger vechten zich huis voor huis dieper in Aken. De Duitse tegenstand wordt steeds zwaarder. Noordamerikaanse kanonnen en vliegtuigen bestoken de Duitse versterkingen ten Oosten van de stad. Grote tegenaanvallen zijn niet mogelijk, doch kleine versterkingen werden binnen de stad gesmokkeld door een nauwe gang die zij open hebben weten te houden aan de Noordoostelijke kant der stad. Meer dan 1000 krijgsgevangenen zijn al door de Noordamerikanen gemaakt en nog 2000 wachten er in de brandende en blakerende stad. Practisch kan er nu niets meer in of uit de stad. Langbaam maar zeker ruimen de geallieerde soldaten huis voor huis; er worden niet meer slachtoffers gemaakt dan hoog nodig is (Aken, (AP) 14.10).

KEULEN EN AKEN.

Het Ministerie van Luchtvaart te Londen heeft medegedeeld, dat Mosquito-vliegtuigen van de Raf Keulen hebben aangevallen. Ook werden andere punten in Duitsland bestookt. Geen van de Britse vliegtuigen ging verloren (Londen, (AP) 14.10).

De Noordamerikaanse soldaten drongen verder voort in de puinen van Aken (Londen, (AP) 14.10).

LUCHTAANVALLEN OP MIDDEN-EUROPA.

Het Romeinse communiqué deelt mede, dat zware luchtaanvallen werden gedaan op een fabriek voor kunstmatige olie in Duitsland en fabrieksterreinen in Noord-Italië, Oostenrijk en Hongarije. Middelzware bommenwerpers vielen opslagplaatsen en verbindingspunten aan bij Bologna. Gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers verleenden bijstand aan de grondtroepen door bruggen en wegen aan te vallen. Ook werden vluchten boven de Adriatische Zee gemaakt (Rome, (AP) 14.10).

WAPENSTILSTANDSVOORWAARDEN HONGARIJE?

Radio-Parijs heeft uit Bulgarije vernomen, dat Hongarije voorlopige wapenstilstandsvoorwaarden zou hebben aangenomen. Bizonderheden werden er niet bij gegeven. (Londen, (AP) 14.10).

ATHENE DOOR DE DUITSERS VERLATEN.

De radio van Rome zond de officiële mededeling rond, dat Athene door de Duitsers verlaten was en dat het bestuur van de stand in handen was genomen van de Helleense vaderlanders. De onder toezicht van de Geallieerden staande radio deelde nog mede, dat het bericht van het Geallieerde Hoofdkwartier kwam (Londen, (AP) 13.10).

Volgens officieuze berichten werden per radio, Geallieerde proclamaties rondgezonden, hulp werd toegezegd. De Hellenen in het Helleense vaderland onmiddellijk leënse vlag zou reeds boven de Acropolis wapperen en de radio van Athene zou in handen zijn van de Helleense vaderlanders.

De proclamatie van Maitland Wilson zeide het Helleense volk, dat de dag der bevrijding nabij is. „Voor de tweede maal in deze oorlog" aldus Maitland Wilson, „landden strijdkrachten onder mijn bevel op Helleense bodem, maar ik ben dankbaar, dat het deze keer onder zeer verschillende omstandigheden is..

Wij komen nu om ieder spoor van de invallers weg te vagen en met gebruikmaking van uw havens en vliegvelden zullen wij de terugtocht van den vijand zoveel mogelijk afbreuk doen. Wij zullen ook uw bestuursapparaat herstellen" (Rome, (AP) 13.10).

Tegelijkertijd gaf ook de Helleense regering een proclamatie uit, waarbij alle Hellenen opgeroepen werden der regering te gehoorzamen. Beloofd werd, dat allen, die medegewerkt hebben met de nazies op rechtvaardige wijze gestraft zullen worden. De regering waarschuwde tegen iedere persoonlijke actie. Iedere straf zal wettelijk worden opgelegd. Geallieerde voedselvoorraden zullen onmiddellijk ter beschikking gesteld worden van de bevolking.

De regering verzocht echter op dit critieke uur iedere politieke twist te vermijden en alles op zijde te zetten, wat de geestelijke eenheid der Hellenen zou kunnen schaden.

Een derde proclamatie van den Britsen opperbevelhebber Maitland Wilson gaf 7 gedragsregels voor de Hellenen.

1. Volgt stipt de bevelen van uw regering en van den opperbevelhebber.

2. Zorgt er voor, dat gij niet onwetend valse bevelen van den vijand opvolgt.

3. Helpt den Britten door de wegen te onderhouden en vrij te houden voor het militair verkeer.

4. De openbare gezagdragers blijven op hun posten.

5. Iedereen blijft waar hij is, zelfs als hij zich ver van huis bevindt.

6. Bewaart de voorraden en koopt niet op de zwarte markt.

7. Staat allen politiek eendrachtig te samen totdat de vijand uit het land verjaagd is en de noodzakelijke hulp verleend is.

Verschillende Helleense leiders van verzetsgroepen stelden zich reeds onder het militaire commando.

Bovendien heeft de Helleense regering reeds besloten, dat koning George niet naar zijn land zal terugkeren vooraleer het volk zich in een stemming heeft uitgesproken over zijn terugkeer. De Helleense regering staat in Italië klaar om zo spoedig mogelijk naar Hellas terug te keren (Rome, (AP) 13.10).

DE ALBANEZEN ROEREN ZICH.

Albaanse Partijgenoten hebben Delvino, een belangrijk wegenkruispunt bij de havenstad Sarande of Porto Edda, bezet. Het Geallieerde hoofdkwartier, dat in Sarande werd gevestigd, meldt dat springstoffen met vertraagde werking door de Duitsers zijn achtergelaten. Hierdoor vloog het centrum van de stad in de lucht, maar er vielen geen slachtoffers. De inneming van Sarande van waaruit de Duitsers hun troepen op Korfoe voedden, heeft deze troepen afgesneden. [Elders is reeds bericht, dat de Duitse troepen op Korfoe zich dan ook maar hebben overgegeven — Red..].

Over eventuele landingen op het Griekse vasteland zwijgen de geallieerden. Een geallieerde colonne is over de Peloponnesus van Patras naar Corinthe gemarcheerd. Of het waar is, dat de Duitsers Athene hebben ontruimd en dat de Helleense vlag boven de Akropool zou wapperen, wordt niet gezegd. Het eiland Aegina, vlak voor Athene gelegen, is door de lichte Britse kruiser 'Colombo' gebombardeerd. Een vijandelijke batterij op het eiland werd onder vuur genomen, maar er is geen bericht, of de Duitsers feitelijk moeiten doen deze verdedigingen hier te behouden.

Over het algemeen wordt omtrent de strijd in deze buurt gezegd, dat de Duitsers niet zo heel veel weerstand bieden. Hieruit leidt men af, dat zij de strijd in Griekenland en Albanië hebben opgegeven, of althans weinig waarde hechten aan het behoud van punten hier. (Rome, (AP) 14.10).

OOK RIGA GEVALLEN.

Twee machtige troepen van het Rode leger hebben thans een aanval op Oost-Pruisen gedaan. Dit kon gebeuren omdat Riga, de hoofdstad van Letland, is gevallen, naar gisteren werd medegedeeld. Dit is de laatste stad, die de Duitsers in de Baltische republieken in hun bezit hadden. Riga, een stad van 385.000 inwoners, is door het tweede leger van Yeremenko en het derde van Maislenikov genomen. In Moskou luisterden de hoge bezoekers naar de victorieschoten, die werden afgevuurd. (Moskou, (AP) 14.10).

FRANS-SPAANSE SCHERMUTSELINGEN.

Franco & De Gaulle.

„Reconquista de España", een republikeins Spaans blad te Parijs, dat vroeger ondergronds verscheen maar thans openlijk, zeide dat de Franse legerautoriteiten instructies aan de Franse strijdkrachten van het binnenland hebben gegeven om de Spanjaarden, die in haar rijen dienen over te laten schrijven op het Vreemdelingenlegioen of in Arbeidsbataljons. Een Spaanse kapitein, die in de Franse strijdkrachten medestrijdt, zou hierop geantwoord hebben, geen animo te gevoelen. „Wij willen in de strijdkrachten van het binnenland blijven onder dezelfde voorwaarden als de Fransen, maar daarbij onze autonomie bewaren. Zulks in verband met de naderende strijd in de Pyreneën. Als het democratisch Frankrijk hersteld is, zullen wij helpen om de Spaanse Republiek te herstellen.

Volgens geruchten zou Franco een brief aan De Gaulle gestuurd hebben, waarin hij hem hulp toezegt tegen de „opstandelingen", die maar vertellen dat Franco anti-De Gaulle zou zijn en pro-Vichy. Toen het gerucht openbaar gemaakt was, volgde er een ander, naar hetwelk ook de Republikeinse Spaanse Junta een brief aan De Gaulle zou hebben gericht, waarin hem werd voorgesteld Franco te wippen (Parijs, (AP) 14.10).

Grensconflicten.

Spaanse grenswachten en Spaanse republikeinen, die in de rijen der Maquis strijden, zijn hier en daar slaags geraakt in het grensgebied. De Republikeinen staken op eenzame punten de grens over en soms vatten zij onverhoeds de Franco-wachten aan, die zij over de grens medevoerden naar hun eigen leger (Parijs, (AP) 14.10).

De Duitse radio over de grensconflicten:

„De Duitse radio hamert voortdurend op de fascistisch-republikeinse grensgeschillen in Noord-Spanje. De troebelen zijn nog allesbehalve gedoofd. De regering te Madrid heeft alle motorverkeer stopgezet. De treinen lopen slechts onder militaire bewaking en op verschillende spoorlijnen in het geheel niet. Nieuwe elementen druppelen uit Zuid-Frankrijk binnen", aldus de in Londen opgevangen Duitse uitzending (Londen, (AP) 14.10).

BOMBIANA VEROVERD.

De Noordamerikaanse troepen hebben Monte Bombiana op de weg naar Bologna veroverd.

Over de verdere strijd meldt het communiqué: harde gevechten aan het front van het vijfde leger. Zware weerstand bij Gesso opgeruimd, zodat men thans het uitzicht heeft op de weg naar Prato en Bologna. Ten Noorden van Rimini en de weg van hier naar Bologna heeft het achtste leger den vijand weten terug te dringen. Men is nu handgemeen met de Duitsers in de stellingen aan het kanaal van Scolo naar Rigosa (Rome, (AP) 14.10).

NIEUWS VAN OVERAL.

— Roosevelt deelde mede, dat bij volledig op de hoogte wordt gehouden van de conferentie te Moskou. Hij had er geen idee van of hij Stalin dit jaar nog zou kunnen ontmoeten. Roosevelt zeide nog op zijn gewone persconferentie, dat de verslaggever dwaas moest zijn, die hem gevraagd had of Churchill te Moskou zowel voor Engeland als voor de Verenigde Staten van Noord-Amerika het woord voerde.

— Uit Rio de Janeiro komt het bericht, dat het vooraanstaande Braziliaanse dagblad, „Morning O Jornal" mededeelt, dat er kans bestaat, dat Henry Wallace benoemd zal worden tot Noordamerikaans gezant bij de Braziliaanse regering. De benoeming zou echter pas plaats vinden na de presidentverkiezingen in November.

Henry Wallace liet echter weten, dat er absoluut geen grond bestaat voor deze bewering. Op het ogenblik houdt Wallace spreekbeurten in Cleveland. De secretaris van Wallace verklaarde dat er absoluut nog niets bekend is over de benoeming van den gezant bij de Braziliaanse regering. Diplomatieke personen uit de omgeving van Roosevelt geven echter te kennen, dat waarschijnlijk de huidige gezant in Portugal, Henry Norwel, door Roosevelt gekozen zal worden als gezant voor Brazilië.

Het nieuws van vandaag.

Deze Zaterdag is een dag van zware gevechten. Overal wordt gevochten. Men vecht in Nederland, men vecht in Frankrijk, aan de Spaanse grens, in Hongarije, in Albanië en in Griekenland. En overal gaat het even hard toe. In ons eigen land wordt de aanvallen op Breskens voortgezet. Dit is bedoeld om de weg naar de nog vrijwel onbeschadigde haven van Antwerpen vrij te maken. Toch vlot het niet zo erg. De 4000 Duitsers, die op Zuid-Beveland werden ingesloten, beginnen zich vanzelfsprekend te roeren. Straks zullen zij nog versterking krijgen van hun 11.000 kameraden die nog op Walcheren zitten. Ten Zuiden van Bergen-op-Zoom, waar de Canadezen een verder van hun hoofdmacht afgesloten terrein bezetten, zijn de Duitse aanvallen natuurlijk zeer zwaar. Zou de vijand deze Canadezen kunnen uitroeien dan werd de brede en gevaarlijke dam over het Kreekrak vrij en konden de Duitsers de eilanden verlaten.

Bergen-op-Zoom, door onze militairen de Maagd aller Vestingen genoemd, zal niet zo lang meer maagd zijn. Ook elders wordt in een der mooiste provincies van ons land, Noord-Brabant, hevig gevochten. De geallieerde doelwitten zijn Tilburg en 's-Hertogenbosch, doch uit het geallieerde communiqué van heden blijkt, dat de vijand daar nog sterk genoeg is om tegenaanvallen te doen. De geallieerden hebben een dominerende luchtmacht en gebruiken die om de verbindingen der Duitsers te verbreken. Zo werd de Maasbrug in Roermond vernield, deed men aanvallen op de rivier overgang in Venlo, op de spoorlijnen hier in de buurt. Het gaat langzaam: bij Overloon wordt een vooruitgang van anderhalve kilometer gemeld. Nederland wordt, zoals in de Kroniek der Victorie gezegd wordt, het slachtveld aan Duitslands Westergrenzen, zoals Polen dat is aan de Oosterzijde. Een prettige noot in al deze ellende is dat Arnold Vas Dias, die pas op Curaçao geweest is en thans in bevrijd Nederland als oorlogscorrespondent werkt, vandaag zijn eerste reportage geeft over een onderhoud met Montgomery.

Riga, aan de Baltische zee is weer in handen van de Russen, zodat thans alle Baltische steden van Duitsers ontdaan zijn. De aanval op Oost-Pruisen kan dus beginnen. De Russen zouden de Russen niet zijn, wanneer zij hun aanval niet terstond met volle animo waren begonnen.

In Zuid-Europa hebben de Duitsers op Korfoe zich overgegeven, toen Sarande van waaruit zij bevoorraad werden, in Britse handen viel. Men verwacht dit weekeinde een grote landing in Hellas, waar naar onbevestigde geruchten de Duitsers Athene zouden ontruimen of ontruimd hebben.

9 October — Geallieerde bommenwerpers voeren de tweede aanval op de Walcherense zeedijken uit, ditmaal bij Vlissingen (de eerste maal op 3 October);

10 October — Corinthe wordt bevrijd; Churchill komt in Moskou aan voor besprekingen met Maarschalk Stalin; het Handvest der Verenigde Natiën van Dumbarton Oaks wordt bekend gemaakt voor het sluitstuk der Kroniek der Victorie;

11 October — de Canadezen sluiten de toegangsweg tot Zuid-Beveland en Walcheren aan het Kreekrak af; in Zeeuws-Vlaanderen landen zij bij Hoofdplaat; Aken krijgt een ultimatum: overgave of verwoesting;

12 October — verschillende Europese staatslieden volgen Churchill naar Moskou voor besprekingen met Stalin; Szegedin en Cluj worden veroverd;

13 October — de Rijnbrug bij Arnhem wordt door de Raf vernield; in het Verre Oosten wordt een grootscheepse aanval op Formosa begonnen.

Hoewel de toestand in ons eigen land min of meer stationnair is gebleven, is de strijd in West-Europa in deze week in een nieuw stadium getreden. Voor de eerste maal werd aan een Duitse stad een ultimatum gesteld. Het luidde: binnen een etmaal overgave of anders wordt de stad verwoest. Zegt het spreekwoord, dat Keulen en Aken niet op één dag gebouwd zijn, thans kan men variëren door op te merken: Keulen en Aken worden niet op één dag afgebroken. De afbraak van Aken is in volle gang. Het ziet er naar uit, dat andere Duitse steden deze weg zullen volgen. De Duitse bevelhebber heeft zich, toen het ultimatum gegeven werd, niet overgegeven. Met het gevolg, dat een lawine van gloeiend staal, een regen van bommen, een zee van vuur en als gevolg hiervan ook menselijke ellende boven Aken losbarstten. Maar nog gaven de Duitsers zich niet over. Nog verkozen zij de dood boven overgave. De berichten meldden, dat de Duitsers nog versterkingen hebben gestuurd om de stad te behouden. Hieruit kan men gevoeglijk opmaken, dat de geallieerden in het Westen misschien wel te vroeg gejubeld hebben, toen zij dachten vandaag of morgen al in Berlijn te zitten. Hè ziet ernaar uit, dat de Duitsers zich nooit of te nimmer zullen overgeven. Zij zullen verkiezen van stad tot stad, van dorp tot dorp en van huis tot huis te strijden. Reeds vijf jaar geleden heeft Hitler gezegd: „November 1918 zal in de Duitse geschiedenis nooit herhaald worden". In hoeverre dat in de toekomst nog zal gebeuren, weet Hitler evenmin als wij. Voor zover wij thans aan de hand der feiten kunnen opmaken, heeft het er alles van dat het zeker niet onder Hitler zal gebeuren. Hitler zal zich liever doodvechten dan zich onvoorwaardelijk overgeven. In hoeverre deze onvoorwaardelijke overgave billijk is? Indertijd is deze eis geformuleerd bij de besprekingen in Casa Blanca. Men herinnert zich, dat de Paus er later op gewezen heeft, dat de eis van een onvoorwaardelijke overgave de oorlog zou verlengen. Want nu weten de Duitsers in het geheel niet wat hun boven het hoofd hangt. Zelfs al zijn de eisen voor de overgave nog zo fel en streng, wanneer zij weten hoe of wat, is er meer kans, dat zij tot een opstand tegen Hitler zullen komen en de strengste eisen der geallieerden zullen verkiezen boven de ijzeren vuist van der Führer. Trouwens, ook in onze eigen Nederlandse ondergrondse pers schijnt men langzamerhand tot de overtuiging te komen, dat de overgave niet gevolgd moet worden door een willekeurig bloedbad, maar door een stelselmatige bestraffing.

Aken wordt thans afgebroken, afgebrand, plat gebrand. Zo zullen er meer Duitse steden volgen. Hetgeen vanzelfsprekend reactie moet hebben bij de Duitsers, waar die nog de macht in handen hebben. En dat bleek in de afgelopen week in ons land meer dan ooit: Rotterdam, nauwelijks opgebouwd, werd stelselmatig vernield; Putten bij Apeldoorn werd geheel afgebrand, aanvallen op de pas veroverde Waalbrug werden gedaan, in Oost-Gelderland hebben de Duitsers zware maatregelen getroffen tegen de mannen die geen graafwerk wilden doen enz.

Deze ellende werd nog verzwaard door wat wij zelf door de nood gedwongen moesten doen om het den Duitsers in ons land nog moeilijker te maken. De prachtige Rijnbrug in Arnhem moest worden vernield, de zeedijken op Walcheren werden nu al drie maal aangevallen, tweemaal bij Vlissingen, eenmaal bij Veere. Bericht werd hoe het eiland Walcheren, dat ongeveer half zo groot is als Curaçao, geheel in tweeën ligt en hoe onherstelbaar verlies aan de akkers werd aangericht. De herstellingsplannen, die tegelijkertijd door Londen werden gepubliceerd — ook met het oog op de door de Duitsers vernielde polders enz. — omvatten onder andere een reis van oud-minister Charles J. I. M. Welter naar Zuid-Amerika om daar Nederlandse boeren te kunnen sturen. In dit verband zij terloops gewezen op de actie van de Curaçaose Surinamers, gevolgd door de Staten van Suriname. Zij willen Welter ook naar Suriname krijgen, omdat dit land ruimte biedt voor alle Nederlandse boeren.

Was de verwoesting in Nederland van vijandelijke en eigen zijde zwaar en hevig, gevochten werd er dagelijks, zonder veel grote vorderingen. Alleen de Canadezen in Zeeuws-Vlaanderen hebben door hun landingen bij Hoofdplaat en bij Breskens de Duitse aftocht bemoeilijkt. De afsluiting van de uitweg over de zee in 1867 geworpen dam door

het Kreekrak tussen Zuid-Beveland en het Noordbrantse vasteland, hielp hiertoe mede. Hierdoor zitten 15.000 Duitsers in de val, waarvan 11.000 op Walcheren zelf en de rest op Zuid-Beveland. Elders blijft men vechten om de hoofdstad van Noord-Brabant nader te komen. De bezetting van de Maaszone werd versterkt. Venraai moest hiervoor zwaar worden gebombardeerd.

Het blijkt uit alles, dat de Duitse generaal indertijd gelijk had, toen hij zeide: „Wij maken het slagveld waar wij willen". De Duitsers beseften goed, dat zij geen manschappen en materiaal meer hadden voor Frankrijk. De afstanden waren er te ver en de spoorlijnen te veel gebombardeerd. Zij beseften heel goed, dat het hun aan de middelen ontbrak om in België en de Ardennen te vechten. Zij kenden die streken nog van de vorige oorlog. Zij zagen met angst en beven de oude inventarissen na van wat er al zo nodig was voor de honderden wegen, passen en terreinmoeilijkheden daar. Daarom trokken ze terug naar Nederland, waar het terrein vlak is, waar de Duitsers in de oneindige wirwar van onze rivieren de mooiste obstakels hebben die zij maar kunnen dromen. Ons land, ons mooie, dierbare moederland is het terrein van de strijd in het Westen geworden, zoals Polen dat werd in het Oosten. Men herinnert zich hoe lang geleden al, toen de ene Poolse stad na de andere werd geruïneerd toen de Poolse landouwen werden verschroeid, toen de gronden er werden gedrenkt in het bloed van vrienden en vijanden, gebedsdagen werden uitgeschreven voor Polen. Dat was aan Duitslands Oostergrenzen. Thans gebeurt hetzelfde aan Duitslands Westergrenzen. Onze geëerbiedigde Koningin heeft al in Haar diepe Godsvertrouwen opgewekt tot gebed. Zij heeft gewezen op dien Ene, bij Wien in alle, dus ook in deze omstandigheden hulp, steun en troost is te vinden. Gerbrandy heeft zich hierop tot de katholieke, protestantse en joodse kerkelijke overheden gewend om toch aller gebed te vragen in deze grote nood. De katholieke aartsbisschop van Westminster heeft hieraan inmiddels gevolg gegeven. Onze plaatselijke Apostolisch Vicarius heeft terstond in een communicandum ook hier gedrongen tot gebed.

Inmiddels komen geruchten los dat wij schadevergoeding zullen moeten hebben voor wat ons om Duitslands wille thans overkomt. Stimson heeft gezegd, dat de Duitse steden het lot van Aken zullen ondergaan.

In OostEuropa dringen de Russen nauwer op naar de Baltische zee, waar zij practisch geheel aan de kust zitten. Meer naar het Zuiden werden de steden Szegedin en Cluj veroverd van groot belang voor de opmars naar Boedapest en straks naar Weenen. De strijd gaat thans om Debreczen (waar nog een standbeeld van Michiel Adriaanszoon de Ruyter staat). Nog verder naar het Zuiden werd Corinthe bevrijd. Van Oost-Europa kan men deze week ook zeker zeggen, dat de strijd er naar wens verlopen is.

Ook voor wat achter de coulissen van de strijd gebeurt. Want deze week ging eerst Churchill naar Moskou, kort daarna gevolgd door Mikolajczyk namens de Poolse regering te Londen. Zij zouden gezamenlijk confereren met het communistische Poolse Comité in Moskou, waarover wij jongstleden Donderdag een hoofdartikel gaven. De bedoeling is ten aanzien van het zo moeilijke Poolse vraagstuk tot een vergelijk te komen. Het werd een staatsliedenreünie in Moskou, want ook Joegoslavische en Bulgaarse heren werden er in de straten rondom het Kremlin gesignaleerd. En tenslotte deed zich het merkwaardige feit voor, dat Italië vroeg om lid te mogen worden van de Verenigde Natiën. „Het kan verkeren", zeide Bredero. Italië is trouwens niet de eerste. Roemenië heeft deze ommezwaai al gedaan.

In het Verre Oosten mag de strijd niet aan onze aandacht ontgaan. Want ook al is de oorlog in West-Europa teneinde, dan zal die daar nog voortgaan. De strijd niet aan onze aandacht ontrekent een grote stap in de goede richting. Toen Formosa gisteren het middelpunt van een enorme luchtslag werd, wist men dat ook daar de molens der goden draaien. Deze molens draaien langzaam, maar zeker.

ONS KONINKRIJK

DE GEHELE HOGE RAAD BUITEN WERKING.

Verschillende leden afgezet.

Radio-Oranje heeft Vrijdag bekend gemaakt, dat de Minister van Justitie op grond van de regelingen van het Zuiveringsbesluit en na raadpleging van de commissie, die de regering adviseert inzake ontslagen, de volgende personen heeft ontslagen: Professor J. van Loon, President van de Hoge Raad; H. A. Helb en S. A. van Lunteren, leden van de Hoge Raad.

Het blijkt, dat deze mensen, die benoemd werden tot die hoge posities gedurende de bezetting, ofwel N.S.B.-ers waren of samenwerkten met de N.S.B. of sympathiseerden met den vijand. Hieruit volgt, dat op grond van hun houding gedurende de bezetting het onmogelijk is van hen trouwe samenwerking te verwachten bij de opbouw van het vaderland.

In het commentaar, dat door Londen gegeven wordt, staat, dat het Nederlandse Militaire Gezag, de bevelen van den Minister van Justitie uitvoerend de volgende personen geschorst heeft tot een beslissing, in hun geval genomen is: L. A. Nijpels, W. M. A. Weitjes, H. W. B. Thien.

De reden van deze schorsing is, dat het niet mogelijk is van hen trouwe medewerking te verwachten bij de opbouw van Nederland, gezien hun houding gedurende de bezetting. Daar de Minister van Justitie op het ogenblik niet over voldoende bewijzen beschikt, waren ontslagen niet noodzakelijk; hun gevallen zullen nader onderzocht worden. Wat de overige leden van de Hoge Raad betreft, is het Militaire Gezag opgedragen deze personen te gelasten hun functie neer te leggen.

Dit wil niet zeggen, dat het bewezen is, dat de houding van de overige leden gedurende de bezetting niet correct is geweest.

Het betekent echter wel, dat de Regering twijfelt aan het feit of de Hoge Raad, zelfs na het ontslag van de onbetrouwbare elementen, nog het vertrouwen kan inboezemen, dat een dergelijk lichaam zou moeten bezitten om het gezag van de wet te handhaven.

Het Zuiveringsbesluit omschrijft, dat functies neergelegd dienen te worden, wanneer een onderzoek ingesteld wordt naar de noodzakelijkheid van schorsing of ontslag.

Het is onmogelijk om nu reeds een onderzoek in te stellen. Het onderzoek zal echter gehouden worden en de uitslag er van zal beslissen of er nog leden van de Hoge Raad hun functie op kunnen nemen of ontslag de uitslag zal zijn.

Hieraan dient nog toegevoegd te worden, dat van de zes leden van de Hoge Raad, die geschorst of ontslagen waren er twee in Nijmegen vertoefden, toen de Geallieerden de stad bevrijdden. Het waren Helben die nu onder arrest is en Weitjes, die in huisarrest is. Professor van Loon, de ontslagen werd als voorzitter van de Hoge Raad, heeft de vlucht genomen (Aneta).

DE STRIJD IN NOORD-BRABANT.

Stanley Woodward van de „New York Herald Tribune" heeft de geschiedenis gepubliceerd van twee nog niet genoemde divisies, die deel uitmaakten van de door de lucht vervoerde troepen, die in Nederland landden. Woodward was als correspondent met de valschermspringers mede gegaan. Zijn geschiedenis is nu door het Hoofdkwartier vrijgegeven. Het glorierijke gevecht van de Britten bij Arnhem heeft de praestaties van de twee Noordamerikaanse door de lucht vervoerde divisies, de 101e en de 82e naar de achtergrond gedrongen.

Sedert zij neerkwamen in Nederland is er zeer weinig geschreven over hun verrichtingen. De 101e divisie — waar bovengenoemde correspondent bij was aangesloten, kwam bij Son neer.

Onder leiding van den commandant Majoor Generaal Maxwell D. Taylor nam de divisie stelling in het Zuidelijkste gedeelte van het invasie gebied en veegde het grondgebied schoon voor het oprukkende Britse eerste leger.

Generaal Taylor was een van de eerste valschermspringers die neerkwam en was gedurende een half uur alleen op vijandelijk gebied voor hij contact met zijn troepen kon maken. Nadat hij neerkwam volgden andere valschermspringers en kwamen ook zweefvliegtuigen neer en spoedig waren de door de lucht vervoerde troepen met hun taak bezig: de verdrijving van de Duitsers.

De geschiedenis van de gevechten, die de 101e divisie leverde werd tot nu toe stil gehouden. Deze divisie had een taak die zich over een groot gebied uitstrekte dat op de weg van het Britse leger was.

Alle missies werden uitgevoerd, behalve de inbezitneming van de drie bruggen over het Wilhelmina-kanaal.

Voor de laatste valschermspringer was neergekomen, hadden de Duitsers de bruggen reeds ondermijnd en voor de troepen samengesteld waren en met de opmars een aanvang kon worden gemaakt vlogen de bruggen de lucht in.

Alle andere missies zijn uitgevoerd. De 101e divisie nam in een recordtijd Son in; het Duitse garnizoen werd zo snel overrompeld, dat de Hitler-bende alle persoonlijke bezittingen intact achter liet in de barakken; hier werd later het Noordamerikaanse Hoofdkwartier gevestigd. Toen de Noordamerikanen Son binnentrokken snelde een jonge Duitse vlieger met een geweer in de hand op hen af. Hij werd door machinegeweervuur in twee stukken gesneden voor hij één schot kon lossen. De bemanning van een Duits 88 mm. kanon had zich ingegraven opzij van de hoofdstraat.

Het stuk was geladen. Een valschermspringer schoot in de vuurmond, waardoor de granaat in het stuk ontplofte en de hele omgeving verwoestte. Een Duitse scherpschutter schoot uit een venster. Met „bazookas" en granaten werd het huis in puin geschoten. Son capituleerde spoedig, maar de 101e had nog maar pas haar taak begonnen.

Een eenheid snelde naar Veghel, bevrijdde de stad en wist een voor de Britten zeer belangrijke brug te sparen. Een detachement rukte naar het Zuiden en slaagde er in de stad Eindhoven te bevrijden. Hierbij werden de valschermspringers echter bijgestaan door de oprukkende Britten.

De Duitsers die tussen twee vuren zaten waren verplicht naar het Reich uit te wijken zonder de bruggen over het kanaal bij Eindhoven te kunnen vernielen.

Twee dagen later trachtten de Duitsers een tegenoffensief in te zetten met hevige bombardementen, voor de geallieerden de beschikking hadden over voldoende luchtbescherming.

Hoewel de burgerbevolking zwaar te lijden had en enkele Britse vrachtauto's met munitie ontploften werd geen enkele brug getroffen noch slaagden zij er in de stroom van bevoorraring lang te ontbreken.

Een ander detachement trok op naar Best... hier stootten de valschermspringers op hevig artillerievuur en op tanks; zij streden hier dag en nacht om de flank van het Britse leger te beveiligen.

De valschermspringers leden zware verliezen, maar zij gaven niet op en met behulp van gepantserde Britse troepen wisten zij den Duitsers een nederlaag toe te brengen en het gebied vrij te houden voor landingen van vliegtuigen en het neerlaten van valschermspringers. De divisie nam ook actief deel aan de verovering van St. Oedenrode en hielden deze gemeente in handen tot Britse versterkingen kwamen. 6 Dagen na het neerkomen van de eerste valschermspringers sneden de Duitsers de corridor bij het Wilhelmina-kanaal af; gedurende 36 uren wisten de Duitsers de toevoer tegen te houden, maar een gecombineerde aanval van Britse tanks en de vliegende infanterie van de 101e divisie verdreef den vijand voor goed (Aneta).

DE LEEUWENSTRIJD OM ARNHEM.

Aneta's oorlogscorrespondent A. C. van Beers beschrijft de vreugde van de Arnhemse bevolking, toen de heldhaftige Britse divisies daar op 17 September jl. landde, maar ook hun angst voor Duitse represailles als de poging zou mislukken. In dat geval betekent het voor ons het einde, zeiden de Arnhemmers tot een Nederlandsen vloot-officier, die aan de operaties deelnam.

Hun vrees was niet ongegrond, want kort tevoren waren 100 personen gedood, die geweigerd hadden graafwerk te verrichten.

Te Oosterhoek zomin als te Arnhem was de bevolking geëvacueerd en vele huizen werden door mortiervuur beschadigd.

In een van deze huizen, vertelde de officier, waren de ouders van vijf kinderen gedood, terwijl de vier dochters onder het puin begraven lagen. Het zoontje van de familie en een buurman waren bezig de meisjes uit te graven toen een tweede granaat ontplofte, die den buurman doodde en het jongetje zwaar verwondde en een been werd hem afgeschoten.

De Nederlandse officier, die als tolk optrad voor de troepen bij Arnhem, vergezelde Britse doktors, die maatregelen namen voor het vervoer der gewonden.

De Duitse generaal weigerde het vuur te staken gdurende de 2 uren, die voldoende waren geweest om de gewonden in veiligheid te brengen, maar stond wel toe hen naar het hospitaal te brengen.

Toen de Britten om transportmiddelen vroegen, omdat hun wagens vernield waren, weigerde hij en zeide: „Jullie kunt ze wel dragen." Vele Duitse gewonden werden naar het St. Elisabethsgasthuis gebracht, daar het Geallieerde veldhospitaal totaal vernield was door de Duitse bombardementen.

Op het laatst was er geen morfine meer, weinig water en in het geheel geen voedsel. De Britse, en met hun de Nederlandse, commando's vochten als leeuwen.

Hoewel zij 9 dagen lang zonder slaap en zonder rust bleven, wisten zij hun positie te behouden tegen een geweldige vijandelijke overmacht, die in staat was alle versterkingen te laten aanrukken. De Nederlandse officier had met 2 andere officieren dekking gezocht in een 3 meter diepe loopgraaf, toen de Duitsers het laatste bombardement inzetten. Toen het vuren eindigde, was de loopgraaf verdwenen en bevonden de mannen zich weer op de begane grond, zozeer hadden de mortiergranaten de grond omgewoeld.

7 GATEN IN DE ZEEDIJK.

De luchtaanval op Walcheren van Donderdag heeft 7 gaten in de zeedijk van Veere veroorzaakt. Bij een verkenningsvlucht bleek, dat een van de gaten een breedte heeft van 30 meter. Door bommen, die vlak naast de dijk sloegen, is de dijk buitendien op vele punten ondermijnd.

Van Veere is het water over een breed front het land binnengedrongen. Daar het bommen met vertraagde werking was, konden de verkenningen pas worden gehouden nadat de ontploffingen hadden plaats gehad (Aneta).

MONTGOMERY EN NEDERLAND.

door

ARNOLD VAS DIAS.

Ik was toevallig op een vliegveld ergens in bevrijd Nederland toen Veldmaarschalk Montgomery aankwam. Toen hij hoorde, dat een vertegenwoordiger van de vrije Nederlandse pers aanwezig was, verklaarde de Veldmaarschalk dat hij mij graag zou ontmoeten. Ik werd aan hem voorgesteld en nadat wij elkander de hand hadden gedrukt, geraakten wij in een gesprek over Nederland en over het Nederlandse volk.

Er is reeds veel geschreven over de persoon van Montgomery, over de diepe menselijkheid, die er achter dat scherpgesneden ernstige gezicht schuilt. Nadat ik enkele minuten had gesproken met dezen soldaat, die zo'n grote verantwoordelijkheid op zijn schouders draagt, bemerkte ik, dat deze man minder aan zijn successen denkt, dan aan de prijs die deze successen gekost hebben aan lijden. Hij is erg bekommerd over de beproeving, die het Nederlandse volk draagt en hij sprak medelijdend en met droefheid over de opofferingen, die de huidige strijd in ons vaderland vraagt en over de vernielingen, die door de oorlog veroorzaakt worden in Nederland. Hij is bevreesd, dat er nog meer vernield zal worden. Hij verklaarde, dat, met de gevechten, zoals die nu gevoerd worden, verwoestingen onvermijdelijk zijn.

De Veldmaarschalk prees de kracht, waarmede het Nederlandse volk zijn beproeving draagt en de prachtige geest waar zij blijk van geeft. Hij vroeg mij vele dingen over de toestand in Nederland.

Vooral wilde hij weten hoe de Nederlanders kunnen opschieten met zijn manschappen. Toen ik hem vertelde hoe buitengewoon populair de „tommies" en „doughboys" zijn, omdat hun hartelijke glimlach den Nederlanders zo diep treft na vier jaren onderdrukking en hoe de Nederlanders deze mannen vanzelfsprekend niet alleen als bevrijders en Geallieerden zien, maar als ware vrienden, blonk een glimlach op „Monty's" gelaat.

Het is duidelijk, dat niets hem meer pleizier doet dan de vriendschap tussen de soldaten van zijn legers en het volk van het land, dat zij samen met de Nederlandse soldaten van de Prinses Irene brigade — die eveneens onder Montgomery's bevel staan — komen bevrijden (Aneta).

SCHIPHOL VERNIELD.

Te Londen is bericht ontvangen, dat de Duitsers het vliegveld van Schiphol bij Amsterdam hebben vernield (Aneta).

DE BRUG BUITEN GEBRUIK.

Gisteravond heeft een uitvarend schip, terwijl de brug opengedraaid was, het vaste gedeelte van de brug aan de Punda-zijde ernstig beschadigd. Wie de schuld heeft, is niet bekend.

De reparatie zal 10 à 14 dagen duren.

LAMBERT IN LONDEN.

Edward T. Lambert, gewezen Brits Consul te Willemstad, is te Londen aangekomen op Donderdag 12 October. Hij heeft besprekingen gevoerd met verschillende Nederlandse autoriteiten.

CURAÇAOS OFFICIER NAAR HET VASTELAND.

Tweede luitenant Morris Curiel, zoon van Elias Curiel alhier, die in Engeland tot officier werd bevorderd, heeft Engeland thans verlaten met bestemming van het Europese vasteland. Luitenant Morris Curiel zal de enige Curaçaose officier zijn, die medegaat naar Nederland.

VERENIGINGSNIEUWS.

Katholieke Sport Centrale: Hedenmiddag: Voetbal: Sithoc — Radiodienst (Wivacompetitie).

Wandelen: 25 kilometermars voor Sithoc.

Zondag: Monseigneur Verriet Bekerwedstrden: 10. Repupliek — Mobilia; 15.— Union Victory Stars — Red Devils; 16.15 De West — Neptunus.

Juicio: voetbal: Ecuador jr. Republiek jr.

Suffissant: honkbal: Quisqueya — Deportivo Colombia.

K.L.M.-NIEUWS.

Volgens van het Hoofdkantoor der K.L.M., Afdeling West Indië, ontvangen gegevens, werden door de K.L.M.-vliegtuigen der Afdeling West Indië in de maand Augustus 1944 vervoerd: 3.451 passagiers; 87 meer dan het record van 3.364 in Augustus 1943, en dus een nieuw record in het bijna 10-jarig bestaan der K.L.M. in de West en slechts 57 minder dan in het gehele jaar 1936 werden vervoerd; 31.484 kg. goederen, inclusief luchtpost. Een gemiddeld gewicht van 95 kg. gerekend per passagier plus vrije bagage, werd in deze maand in totaal rondom 359.300 kg. vervoerd.

BUITENLAND

— De Tsjechoslowaakse regering deelde officieel mede, dat alle passen in de Carpathen, die naar Tsjechoslowakije leiden, gezuiverd zijn van Duitse troepen.

— Jefferson Caffrey, de ambassadeur van de Verenigde Staten van Noord-Amerika bij de Franse voorlopige regering kwam via Engeland te Parijs aan.

— Machtige formaties zware bommenwerpers trokken uit om doelen in Wenen en in het gebied van West Hongarije en Silezië aan te vallen. Nijverheidscentra en spoorwegen waaruit en waarover voorraden worden aangevoerd voor de Duitse troepen, die de Russische opmars naar Boedapest trachten te beletten, waren vooral het doel.

— Lord Woolton, die belast is met de herstelwerkzaamheden in Engeland, deelde mede, dat 100.000 arbeiders zijn aangesteld, om de huizen in Londen te herstellen, die door de vliegende bommen verwoest zijn. Dit zal voor de winter moeten gebeuren. Het aantal beschadigde huizen wordt op meer dan één millioen geschat.

— De Britse troepen zijn Athene binnengetrokken, zo werd door de CBS opgevangen uit Londen.

— Vicenzo Azzolini, voormalig gouverneur van de Bank van Italië, werd tot 30 jaar gevangenisstraf veroordeeld. Hij gaf 120 ton goud aan de nazies in September 1943. nazies in September 1943. Azzolini werd veroordeeld In naam van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Umberto.

Hij voerde ter verontschuldiging aan, dat de nazies het toch genomen zouden hebben als hij het niet gegeven had.

RIGA, BEOGRAD EN MEMEL.

In een dagorder meldde Stalin de bevrijding van Riga. De dagorder zeide, dat de val van de Baltische vesting te danken was aan de gezamenlijke actie van het derde Baltische frontleger onder leiding van generaal Ivan Maslenikovs en van het tweede Baltische frontleger onder leiding van Generaal Andrew Yeremenko. Moskou begroette de overwinning met 24 enorme salvo's van 324 kanonnen.

Met de bevrijding van Riga komen en honderdduizenden veteranen van het Russische leger vrij om deel te gaan nemen in de strijd om Duitsland zelf.

Terzelfdertijd maakte het hoofdkwartier van maarschalk Tito bekend, dat zijn partijgenoten binnen de muren van Beograd zijn gedrongen. Veroverd werden nog het dorp Beli Potok ruim 9 kilometer gelegen ten Zuidosten van Beograd en enkele gruchten.

Het opperbevel van Berlijn deelt reeds mede, dat de slag om Duitsland begonnen is met geweldige Russische tankaanvallen op het Oost-Pruisische garnizoen van de havenstad Memel. Ook valt het Rode Leger op grote schaal aan over de rivier Narew van Noord Polen uit aan de beneden zijde van Oost Pruisen. Het communiqué van Moskou geeft nog totaal geen nieuws over de Oost-Pruisische opmars, hetgeen echter niet ongewoon is aan de vooravond van grote gebeurtenissen. Er zijn echter onofficiële gegevens, dat de Russen van Littauen uit reeds in het land van Memel getrokken zijn. Het land van Memel werd in 1939 door de Duitsers geannexeerd. Het schijnt, dat de Russen eMmel op drie plaatsen zijn binnengetrokken en dat zij reeds vechten in de straten van Memel. (Londen, (AP) 13.10).

NOG MEER BRAZILIANEN IN ITALIË.

Een nieuwe afdeling van de Braziliaanse troepen is aan het Italiaanse front aangekomen. Het aantal Brazilianen is hierdoor verdubbeld. De meesten zijn oudstrijders. Zowel artilleristen als voetsoldaten zijn erbij. Zij staan onder bevel van Oswaldo Cordeiro de Farias (Rome, (AP) 14.10)

De eerste afdeling van de Braziliaanse luchtmacht heeft heden Italië bereikt (Rome, (AP) 14.10).

WEER VLIEGENDE BOMMEN.

Vliegende bommen werden waargenomen boven Zuid-Engeland en Londen gedurende de nacht. Maar de aanval was niet zo hevig als de andere van deze week (Londen, (AP) 14.10).

DUITSE HOOFDKWARTIER VERNIELD.

Het Duitse Hoofdkwartier in Noord-Brabant is met de grond gelijk gemaakt door Typhoons, die raketprojectielen afvuurden op het gebouw, toen Duitse stafofficieren er een bijeenkomst hadden (Aneta).

PROCLAMATIE AAN DE HELLENEN.

Landingen dit weekeinde?

Generaal Sir Henry Maitland Wilson heeft een proclamatie tot het Helleense volk gericht, waarin hij mededeelde, dat de dagen der bevrijding thans aangebroken zijn. Wilson zegt, dat hij thans voor de tweede maal in Hellas zal landen gedurende deze oorlog, maar thans onder wel heel andere omstandigheden dan in 1941. Toen hij in April van dat jaar genoopt was te vertrekken, vroegen de Hellenen hem terug te keren. Dat verzoek gaat thans ingewilligd worden. Wilson vraagt verder alle mogelijke hulp te verlenen. Hij zegt ruime distributie van levensmiddelen enz. toe (Rome, (AP) 14.10).

Uit Londen:

De kranten in Londen veronderstellen, dat Wilsons proclamatie zou kunnen betekenen, dat het komende weekeinde landingen in Hellas worden uitgevoerd. Mogelijkerwijs in Athene. Ook radio-Brazzaville veronderstelt zulks (Londen, (AP) 14.10).

Later vanmorgen uit Rome:

De Duitse troepen op het Griekse eiland Korfoe hebben zich overgegeven (Rome).

CARDINAAL VILLENEUVE BIJ DEN PAUS.

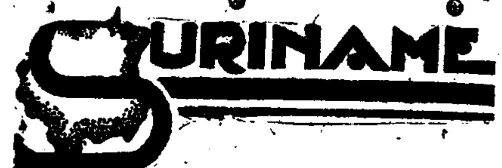
Zijne Heiligheid de Paus heeft Zijne Eminentie Cardinaal Villeneuve van Canada in afscheidsaudiëntie ontvangen (Vaticaan, (AP) 14.10).

KATHOLIEK ENGELAND BIDT VOOR NEDERLAND.

De Aartsbisschop van Westminster heeft in naam van het R.K. Episcopaat van Engeland en Wales aanstaande Zondag als speciale biddag uitgeroepen om Gods tussenkomst af te smeken voor het lijdend Nederland.

GEALLIEERDE RADIO IN NEDERLAND.

Het eerste Geallieerde radiostation op bevrijde Nederlandse bodem kondigde aan, dat in het vervolg de programma's van Radio-Oranje uitgezonden zouden worden. Het nieuwe Nederlandse station werkt op een golflengte van 420 meter. Het station geeft nieuwsberichten en vaderlandse muziek (Aneta).

GAAT WELTER NAAR SURINAME?

De Staten van Suriname hebben aan de Regering te Londen een telegram gezonden, waarin zij vragen, dat oud-Minister Charles J. I. M. Welter, tijdens zijn rondreis door Zuid-Amerika ook Suriname zal aandoen. De Surinaamse studiecommissie onder voorzitterschap van den Heer Lim Apo, heeft eveneens getelegrafeerd naar de Regering en heeft gewezen op het rapport van Professor Swellengrebel, die verklaarde, dat Europeanen uit hygiënisch oogpunt zeer goed landbouwwerk kunnen verrichten. Dezelfde commissie legt er ook nadruk op, dat economisch de mogelijkheid van landbouw in Suriname bestaat (Aneta).

Dichters en de Oorlog.

Toen ik eergisteren uw artikel „De redding van Europa" overgenomen uit het sluikblad „Vrij Nederland" van 26 Juni 1944 las, trof me uit het stuk van dezen inquisiteur, die het stuk geschreven heeft, als pijnlijk belangrijk de mededeling dat ook Otten, met ter Braak en du Perron al in de Meidagen van 1940 gestorven is. Hoe is het mogelijk — ik kan niet aannemen, dat ik de mededeling over het hoofd heb gezien — dat we nu pas vernemen dat ook Jo Otten dood is. Van Marsman, ter Braak en du Perron wisten we het al vlug en wij hebben hen dikwijls herdacht, en hoewel Otten niet ogenschijnlijk hun plaats zo ver voorin de Nederlandse literatuur innam, voel ik het als hem te kort gedaan, dat hij al vier jaren geleden gestorven is en wij van niets wisten. Hoe ellendig zwak zijn wij ook opgetreden tegen de bekladers, die ook Ottens naam in deze oorlogstijd in een verband hebben genoemd, dat zijn dood juist in de Meidagen wel als het laatste aanwijst.

In ieder geval is het dienstig, nu zijn naam genoemd is, even te memoreren wie Otten was. Ik heb hem nooit gesproken, maar dikwijls gezien, en dit was voldoende om hem te herkennen als een mens, die aan grote angsg leed. De angst is ook de kern van de werken van dezen verfijnden prozaïst. Hij was nog jong, ik herinner me niet meer het jaar en de titel van zijn, meen ik, eerste werk over „dancing"; in 1932 verscheen zijn „Bed en wereld" in 1935 zijn „Angst dierbare vijandin" in 1936 „Muizen en Demonen". Al zijn figuren waren ten uiterste gekwelden en slaapwandelaars op deze aarde.

De oorlog heeft dezen verwoed eerlijken schrijver de eeuwige slaap gebracht. Hij kende den mens, den mens van zijn tijd en het drama van de menselijke ziel. Hij vermeed het bitterste aanzien van het menselijk innerlijk leven niet. Hij heeft het beschreven voor degenen die zijn angst durfden medebeleven.

Nu nog woorden vuil maken, op deze plaats, aan den redder van Europa, den schrijver van het stuk in „Vrij Nederland" — de naam van de man weet ik natuurlijk niet en de man en zijn naam interesseren me ook geen zier — is misplaatst. Maar men mocht zich vergissen en deugen die den kunstenaar zo belangrijk acht (zelf de vloot en de luchtmacht verdwijnen daarbij) ook een kunstliefhebber en wie weet een kunstkenner zien.

Men heeft al eens praatjes voor de vaak over muziek en muzikanten, verschenen in dit ondergrondse „Vrij Nederland", gezonden.

Nu is er iemand aan het woord die over de poëzie voor de oorlog in Nederland verschenen (zowel als over die onder de oorlog in Nederland verschenen) het heeft, wanneer hij schrijft „verontrustend en soms bepaald weerzinwekken is het te moeten constateren, dat... dezelfde onbenullige romantiek, en dezelfde overspannen sexualiteit en pubervisioenen de hoofdmotieven blijven".

Constateren niks!

Het is onduidelijk waarom die mijnheer de dood van Marsman, Menno ter Braak, Du Perron en Jo Otten betreurt.

En het is duidelijk dat hij niet in staat is te constateren, dat nimmer in Nederland zo subtiel gereageerd is op de nood, de ellende, de drift van deze tijd als door de dichters van deze dagen, die daarbij te vergelijken zijn met die van reformatie en contrareformatie. Het reageren, was daarbij meestal — als creatie rechtvaardigt — indirect. Als bij Jo Otten!

Maar ook nog direct mijnheer! Wij zouden dezen minnaar der gemeenschap een bloemlezing gedichten uit de laatste twintig jaren kunnen voorleggen van zulke scherpe directe reactie op het gemeenschapsleven in Nederland en getuigend van zoveel strijdbare liefde voor volk en land — menselijk en niet propagandistisch — dat ook hij het voor zover mogelijk zou begrijpen, dat er levende kunst geschreven wordt, waar hij „poëtenhoerderij" herkende. Op dit woord zal ik hem dadelijk een antwoord via Jan Engelman geven.

Aan deze bloemlezing van gedichten van direct uitgesproken reactie op gemeenschapsleven (inderdaad de minst aantrekkelijke vorm van poëzie voor degene die niet als houweel geboren is) zouden allen kunnen bijdragen: Ed. Hoornik, Jan Engelman, Ernst Michel, Rob de Wilt, Man Arnet, Mien Proost, Roland Holst, Marsman, Greshoff, Du Perron, Bertus Aafjes, G. Achterberg, A. J. D. van Oosten, Clara Eggink, van Hattum. Pierre Kemp, van Leeuwen, Erich Wichman, Gerard de Brabander, Mok, Marja, v.d. Steen en Vestdijk, Pauwels en Wies Moens, van Ostayen zelfs en Manix Gijsen en Nijhof zelfs, Gerard Bruning en Louis de Bourbon en Franquinet en Paul Vlemminx, Willem ten Berge en Gerald Wijdeveld, Jan Vercammen en Paul Haimon, Gabriel Smit en Martin Leopold, Jacpues Benoit en Huub van der Grinten en van der Molen en als ik aan een nieuwe hoek — de socialisten, de protestanten — van de Nederlands literatuur begin, dan kan ik de kolom volmaken.

Ik zou het antwoord aan Jan Engelman overlaten:

GOEDE VRIJDAG.

Hoe moe, hoe ziek en
uitgestreden
mijn hoofd ligt op den tafelrand:
zij komen, norsch en ontevreden,
met hoongelach, o doodarm land,

dat van hun groote, grove
woorden
en harde handen meer nog lijdt —
denk aan de stemmen die zij
smoorden
en de verspilde teederheid.

En Jezus Christus dien zij voeren,
den kroongetuige van hun waan,
die langs de ijdelheid,, de hoeren
en platte, platte pret moet gaan.

Hij, zoo geduldig, laat zich
sleepen —
mijn hoofd ligt op den tafelrand.
O Jezus, doe mijn hoogmoed
zweepen,
maar red mijn arme, arme land.

L. T.

WERELD NIEUWS.

DE KONING EN HET RODE KRUIS FORMULIER.

Het koninklijk paleis in Brussel heeft geen kennis van de huidige verblijfplaats van Zijne Majesteit Koning Leopold der Belgen. Men deeld er mede dat Zijne Majesteit nauwelijks in staat is met iemand in verbinding te treden.

De koning kan alleen door middel van Rode Kruiskaarten contact met de buitenwereld krijgen. Het laatste formulier dat men van den Koning had was van 5 Juli en zegt niets omtrent de verblijfplaats. De Koning vroeg slechts om eens wat pakjes te sturen. Hieruit zou men afleiden, dat de Koning dezelfde behandeling ondervindt als de gevangen officieren.

12.000 DODEN IN ANTWERPEN.

Na de bevrijding zijn in Antwerpen al 12.200 doden gevallen, d.i. ongeveer 5% van de bevolking. De Duitsers hebben kort na de bevrijding in Kallo dat vlak tegenover Antwerpen aan de overzijde van de Schelde ligt, geschut opgesteld en zo de stad beschoten.

KATOENOOGST IN VENEZUELA.

De volgende Venezolaanse katoen-oogst wordt niet officieel geschat op 3.5 millioen kg. De prijs zal variëren tussen 1,5 en 2 bolivar per kg. Er zullen nog 3 millioen kg. meer nodig zijn om de Venezolaanse katoen-industrie te voorzien. Deze hoeveelheid zal waarschijnlijk ingevoerd worden uit Mexico en Peru. De campagne tegen de Alabama-ziekte heeft veel succes gehad (Aneta).

GEEN TREINPLAATS MEER IN MIAMI.

Wij vernemen uit bevoegde bron, dat te Miami een overbelasting van de spoorwegen wordt voorzien gedurende het aanstaande winterseizoen. Men verwacht een groter aantal passagiers dan anders en er is minder materiaal beschikbaar.

Het zal in vele gevallen waarschijnlijk nodig zijn twee tot vier weken te wachten op gereserveerde plaatsen in de treinen, die van of naar het Noorden gaan. Voor eventuele vacantie-gangers is het wellicht raadzaam rekening te houden met deze verkeersmoeilijkheden (Aneta).

5-JAREN PLAN IN HAITI.

President Elie Lescot van Haïti heeft het programma van een 5 jaren plan voor Haïti bekend gemaakt. Veel aandacht zal besteed worden aan de irrigatie tot uitbreiding van de levensmiddelen-productie.

Biezondere aandacht zal besteed worden aan de verbouwing van koffie, cacao en katoen. Hetzelfde programma omvat ook uitbreiding van het wegennet, nl. de aanleg van enkele grote verkeerswegen en van kleinere penetratiewegen, naar het binnenland voeren, teneinde de productie van de afgelegen delen van de republiek rendabel te maken. Ook het vergroten van de handelsvloot, met de bedoeling het Caraïbische bekken beter te bedienen, wordt voorzien.

SPOORLIJN CARACAS — LA GUAYRA.

Uit Caracas wordt uit betrouwbare bron bericht, dat een Noordamerikaanse Maatschappij de voorlopige studies heeft beëindigd betreffende de aanleg van een spoorweg tussen Maracaibo en La Guayra: Een en ander staat in verband met het recente bezoek van den Heer A. J. Higgens, een ingenieur uit New Orleans en wordt gesteund door de Venezolaanse regering (Aneta).

STORM IN DE CARAIBISCHE ZEE.

Het Nationaal Observatorium te Habana (Cuba) deelde mede, dat een tropische stoornis van gematigde hevigheid in de Caraïbische Zee ten Zuiden van Cuba heerst. Het middelpunt van de stoornis ligt ongeveer een goede 3000 kilometer ten Zuid-Zuid-Oosten van Grand Caiman. De richting waarin zij zich beweegt is niet duidelijk, doch sinds gisterochtend is zij in Noordelijke richting gegaan. Vóór de middag dreigt er in Cuba geen gevaar (Habana, (AP) 14.10).

WEDER EEN CONFERENTIE GEOPEND.

Op uitnodiging van de regeringen van de Verenigde Staten en van Groot Britannië neemt de Nederlandse regering deel aan een conferentie die Dinsdag werd geopend en die ten doel heeft de regeling van het vervoer op het Europese vasteland te bespreken. De quaestie van een snelle aanvoer van bevoorradingen zowel voor de troepen als de burgerlijke bevolking na de bevrijding zal besproken worden evenals het vervoer van personen, die geëvacueerd of gedeporteerd zijn. P. J. Noel Baker, secretaris aan het Britse Ministerie van Oorlog is voorzitter van de Conferentie.

POLITIE-BERICHTEN.

Een snijwond in zijn buik.

Aan de Politiewacht werd telefonisch medegedeeld, dat bij het Hollywood hotel een manspersoon in de arm was gesneden. Bij aankomst van de patrouille bleek dat de man tevens een snijwond in zijn buik had. Na door de politie voorlopig te zijn verbonden, is hij per ambulance overgebracht naar het San Pedro hospitaal. De recherche heeft de zaak in onderzoek.

Het juiste tijdstip.

Door de politiepatrouille werd een begin van een vechtpartij geconstateerd tussen enige zeelieden van de Noordamerikaanse Marine. Doordat de Politie op het juiste tijdstip ter plaatse was, werd een vechtpartij voorkomen.

Het te late tijdstip.

Door de politie werd geconstateerd dat er een volksoploop was in de Jozef Israëlstraat als gevolg van een vechtpartij. Toen de patrouille ter plaatse kwam was de vechtpartij afgelopen en de daders verdwenen.

Het verkeerde tijdstip.

Een manspersoon genaamd M.L. verscheen aan de wacht, die mededeelde dat een vijftal zeelieden enige stukken van de afrastering van zijn tuin hadden weggetrokken. Bij aankomst van de politie ter plaatse waren de daders verdwenen.

De auto ging er van door.

De manspersoon M.J.S. deed aangifte van vermissing van zijn auto A-1282. Deze stond voor zijn woning geparkeerd. Bij onderzoek door de politie werd de auto de volgende dag teruggevonden op het Lago Sportpark. Zij was onbechadigd en is aan den eigenaar teruggegeven.

Een ruziemakend afspraakje.

Assistentie werd gevraagd voor een ordeverstoring in de Theaterstraat No. 12. De patrouille, die ter plaatse ging, constateerde een hevige woordenwisseling tussen de prostituees (tevens huursters van dit pand) en enige manspersonen die aldaar aanwezig waren. De ruzie sproot voort uit het feit dat een der manspersonen een afspraakje wilde maken met een van de pleziermeisjes. Door de Politie zijn ter voorkoming van verdere moeilijkheden alle personen, behalve de huursters uit het pand verwijderd.

Zakmesje bedreigt soldaten.

Een politiepatrouille constateerde dat er ongeregeldheden plaat vonden in de Rotterdam-Bar. Het bleek dat een zeeman genaamd R.L. met een zakmesje enige Portorikeinse soldaten te lijf wilde. Door de patrouille is hem het mesje afgenomen waarna hij naar zijn schip is gedirigeerd.